

EDUCATIEF PAKKET

Vier jaar na de spektakelmusical '14-'18 komt Studio 100 met een opvolger: de spektakelmusical '40-'45. Deze musical belooft net zo spectaculair te worden als zijn voorganger. Deze keer zal het verzet in Vlaanderen tijdens de Tweede Wereldoorlog centraal staan.

Studio 100

WELKOM

Beste

Binnenkort mogen wij jullie verwachten bij de spektakelmusical '40-'45. Studio 100 stelt daarom gratis een educatief pakket ter beschikking. Dit gebruiksvriendelijk en tijdbesparend pakket sluit aan bij concrete lesdoelen en leent zich uitstekend voor vakoverschrijdend werk.

Het educatieve pakket bestaat uit 2 delen:

DEEL 1

Deel 1 heeft als doel het bezoek aan de spektakelmusical '40-'45 grondig voor te bereiden. Met behulp van verschillende bronnen, opdrachten en activiteiten willen we de leerlingen op een ontspannende, interactieve, ervarende en lerende wijze in contact brengen met de spektakelmusical '40-'45.

DEEL 2

Deel 2 heeft als doel inhoudelijk te reflecteren over de spektakelmusical '40-'45 door middel van boeiende opdrachten, analyses en activiteiten.

We wensen jullie alvast boeiende lessen en een aangename voorstelling. Tot in het Studio 100 pop-up theater in Puurs!

Deel 1

WIJ GAAN NAAR DE SPEKTAKELMUSICAL '40-'45

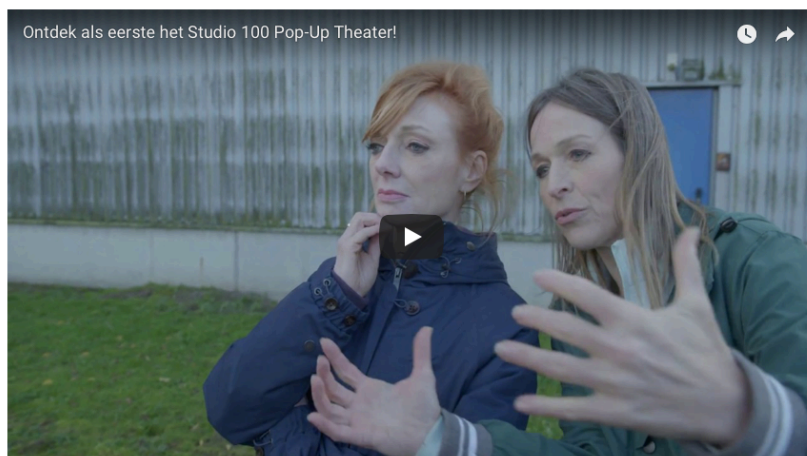
Het Studio 100 pop-up theater

Op 9 februari 2018 meldde Studio 100 belangrijk nieuws aan de Vlaamse pers. Voor de musical '40-'45 werd een pop-up theater gebouwd in Puurs. Voor de realisatie van het Studio 100 pop-up theater ging Studio 100 in zee met twee Belgische bedrijven die hun kwaliteitslat even hoog leggen: Spantech en Montea.

Actrices Marleen Merckx en Ann Tuts gingen alvast een kijkje nemen. Kijk je mee?

https://www.youtube.com/watch?time_continue=7&v=VMN8uOlOhXA

Opdracht. Heb je goed naar het filmfragment gekeken en geluisterd? Geef een antwoord op onderstaande vragen.

1 . Hoeveel ingangen worden er voorzien?

Er worden 4 ingangen voorzien.

2 . Wat wordt er allemaal voorzien in de foyer volgens Ann Tuts?

Bar, tafels, stoelen, leuke eetstanden, het onthaal, een vestiaire, de kassa, de toiletten, een restaurant, ...

3 . Hoe geraken de acteurs van hun loge naar het podium?

Via een loopbrug dat over de foyer loopt.

4 . Wat verklapt Marleen Merckx over de spektakelmusical '40-'45?

Er zal een echte trein verschijnen.

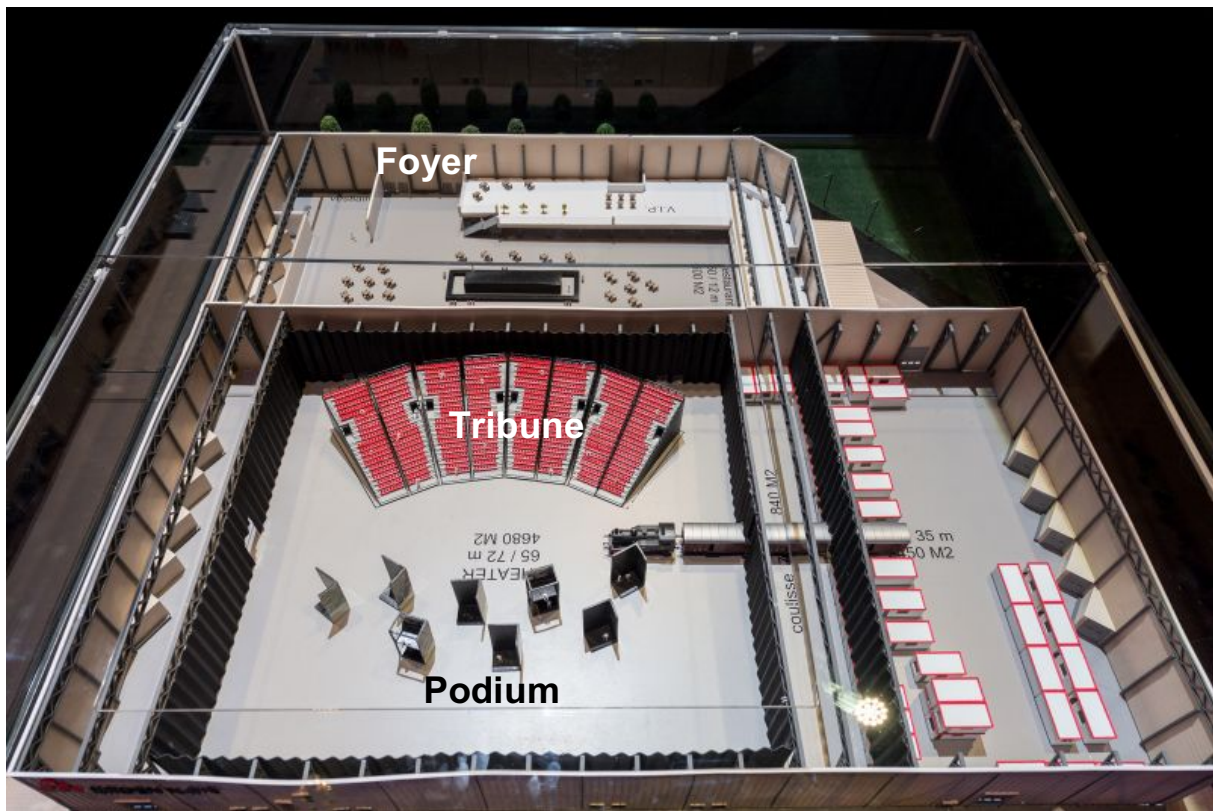
5 . Je weet dat het Studio 100 pop-up theater gebouwd wordt in Puurs, maar wat is het exacte adres? Zoek eens op.

Schoonmansveld 19, Industrie zone 561, 2870 Puurs

6 . Hoe ga je naar de spektakelmusical '40-'45? Beschrijf het vervoersmiddel en de route.

Persoonlijk antwoord

Ik zit in het publiek van de
spektakelmusical '40-'45

Opdracht. Ken je het spel “Ik ga op reis en neem mee...”? Speel eens de variant: “Ik ga naar de spektakelmusical ‘40-‘45 en ga in de foyer...”

Opdracht. Zet volgende handelingen in de juiste volgorde.

- ☐ Ik ga naar het toilet. (1 of 2)
- ☐ Ik zet mijn gsm af. (5)
- ☐ Ik zet mijn hoofdtelefoon op en luister naar de instructies. (6)
- ☐ Ik laat mijn rugzak en jas achter in de foyer. (1 of 2)
- ☐ Ik kijk na wat mijn zitplaats is. (3)
- ☐ Ik neem plaats op de tribune. (4)

De spektakelmusical '40-'45 duurt 1 uur en 45 minuten. Er wordt geen pauze voorzien.

Zoals je op de foto en in het filmfragment kan zien bestaat de tribune uit 8 rijdende elementen. (<https://www.youtube.com/watch?v=T85S2-rdCw8>)

De rijdende tribunes zijn niet het enige opmerkelijke element aan deze productie. De muziek zal afgespeeld worden via hoofdtelefoons. Studio 100 voorziet zelf de hoofdtelefoons. Het gebruik van de hoofdtelefoons is een bewuste en artistieke keuze. Door deze technologie is de spektakelmusical '40-'45 o.a. toegankelijk voor blinden en slechtzienden met behulp van audiodescriptie. Bovendien wordt het stuk ook in het Frans en het Engels vertaald.

Opdracht. Wat denk je over onderstaande stellingen? Vind je dat dit kan of net niet? Bespreek in een klein groepje en kleur het vakje in de correcte kleur in.

Frisdrank en eten mag je niet meenemen naar de zaal. Een flesje water mag je wel meenemen naar de zaal.

Ik zet het geluid van mijn GSM af. → bij voorkeur staat je GSM op vliegtuigmodus

Ik lees tijdens de voorstelling een SMS van mijn mama. Ze wil weten wanneer we terug op school zijn. Ik antwoord pas na de voorstelling. → het lezen van een SMS tijdens de voorstelling is storend voor de mensen rondom jou en de acteurs.

Ik applaudiseer uitbundig. Ik fluit en roep wanneer ik daar zin in heb. → We vinden het leuk dat je de voorstelling apprecieerd. Applaudiseer echter op gepaste momenten en reageer respectvol.

Als ik naar het toilet moet, dan verlaat ik de tribune. → Tijdens de voorstelling kan je de rijdende tribune niet verlaten.

Ik steun mijn voeten tegen de rugleuning van de persoon voor mij.

Ik ben fan van Jonas Van Geel en neem tijdens de voorstelling snel een foto. Ik zet bewust mijn flash af.

DE SPEKTAKELMUSICAL '40-'45: HET GENRE

Opdracht. Bekijk het filmfragment over de auditie van kleine Tuur (<https://www.youtube.com/watch?v=PFohlpFq8rY>). Geef een antwoord op onderstaande vragen.

1. Wat is een auditie?

Een auditie is een examen voor acteurs met een jury. De acteurs tonen wat ze kunnen op vlak van zang, spel en dans.

2. Over welke vaardigheden moet de acteur die Tuur zal vertolken beschikken volgens regieassistent Jaak Lema?

Het publiek kunnen ontroeren met zijn stem en spel. Jaak zoekt een karaktervol persoon met pit en de nodige energie. De acteur moet zijn emoties kunnen overbrengen via zang en spel.

3 . Wie is Tuur? Beschrijf het personage.

Tuur is een echte dorpsjongen. Hij wil ouder zijn dan hij in feite is. Tuur is lid van het Verzet. Dit brengt uiteraard gevaren met zich mee.

4 . Zou jij graag auditie doen voor een jury? Leg uit waarom wel/waarom niet.

Persoonlijk antwoord

5 . Wat is nu volgens jou een (goede) musical? Beschrijf.

Musical is een kunstvorm waarbij zang, spel, dans en muziek belangrijke elementen vormen.

DE SPEKTAKELMUSICAL '40- '45: DE CREATIVES

Een musical ontstaat niet zomaar. Verschillende personen zijn al jaren bezig met de voorbereiding van de spektakelmusical '40-'45. Personen die je tijdens de voorstelling niet zal zien maar die toch hun stempel op de voorstelling hebben gedrukt. Laten we even stilstaan bij deze personen.

Wist je dat?

Op 14 februari 2017 stelde Studio 100 de opvolger van de spektakelmusical '14-'18 voor, namelijk de spektakelmusical '40-'45.

Opdracht. Bekijk het filmfragment

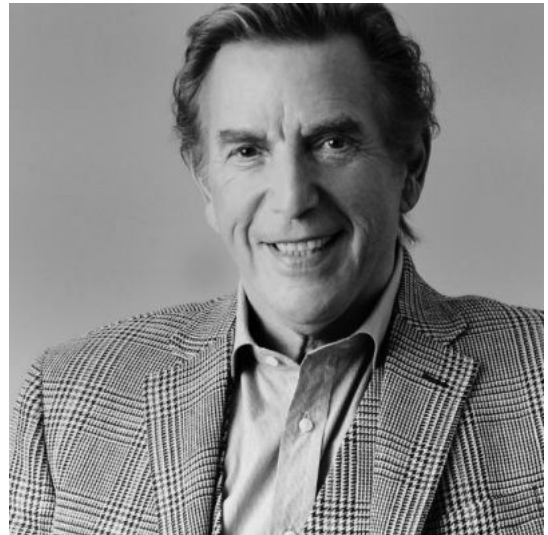
(<https://www.youtube.com/watch?v=gIPs2yFuYEw>). Geef een antwoord op onderstaande vragen. Meer informatie voor het oplossen van de vragen kan je vinden op de site www.40-45.live

1. Het verhaal van de spektakelmusical '40-'45 is een fictief verhaal geschreven door **Frank Van Laecke** en **Allard Blom**. Schrijven is een zeer lang en intens proces. De schrijvers zoeken naar een uitgangspunt en starten met het bedenken van een rode draad. Ze brainstormen over (hoofd)personages en verbindingen tussen personages. Hierdoor ontstaan verschillende verhaallijnen. Hierna denken ze na over een logische opbouw van het verhaal en uiteindelijk wordt er een script geschreven. In zo'n script staan dialogen, liedteksten en ensceneringen.

Wist je dat?

Er zijn meer dan 90 versies gemaakt van het script. Zelfs tot twee weken voor de repetities werden er nog aanpassingen doorgevoerd.

2. In een musical is muziek uiteraard een belangrijke element. Will Tura en Steve Willaert hebben de muziek gecomponeerd. Componeren wil zeggen: muziek uitdenken en neerschrijven. Dit werk resulteert in een partituur. De muziek moet aansluiten bij het script dus is het belangrijk dat de componisten in nauw contact blijven met de schrijvers. Dat kan je zien in het volgende filmfragment waarbij Studio 100 de Vlaamse pers verzamelt in Schelle voor de presentatie van de muziek. (https://www.youtube.com/watch?v=r97YdD_W4bU)
3. De muziek en het script zijn klaar, nu moet alles nog belichaamd worden door acteurs en figuranten. De acteurs en figuranten worden bijgestaan door de regisseur, Frank Van Laecke Omwille van de complexiteit en de grootte van de voorstelling wordt de regisseur geholpen door twee regieassistenten: Tijn Dauwe en Jaak Lema. De regisseur heeft de artistieke leiding op het toneel. Hij geeft aanwijzingen aan acteurs, figuranten, muzikanten, lichtontwerpers, decorontwerpers, toneelmeesters, ... De regisseur verbindt al deze puzzelstukken tot een mooi geheel.

Wist je dat?

Op dinsdag 14 augustus gingen de repetities van start. Dit is slechts zeven weken en vier dagen voor de première. De korte repetitieperiode is met andere woorden een intense en spannende periode voor iedereen die meewerkt aan de spektakelmusical '40-'45.

4. Wat is dan de rol van Studio 100 binnen dit verhaal? Studio 100 is de producent van de spektakelmusical '40-'45. Studio 100 is het bedrijf dat de zakelijke leiding heeft.

DE SPEKTAKELMUSICAL '40-'45: HET VERHAAL

Antwerpen, net na de Eerste Wereldoorlog.

Staf en Louis Segers worden met een jaar verschil geboren. Ze groeien op in een warm nest. De broers worden hartsvrienden en niets lijkt hun band te kunnen breken.

Tot het onvermijdelijke gebeurt: de Tweede Wereldoorlog breekt uit en dat laat sporen na in elke huiskamer, in elk gezin. Ook in het gezin van Staf en Louis...

Opdracht. Lees hier het verloop van het verhaal aan de hand van enkele authentieke passages uit het script.

BELLEMAN: Aandacht, aandacht!!! De Duitse Wehrmacht waarborgt de inwoners van Antwerpen volledige veiligheid van persoon en eigendom!!! Wie zich rustig en vreedzaam gedraagt, heeft niets te vrezen!

Welke boodschap zit verscholen achter deze aankondiging?

De Duitse troepen vallen België binnen en nemen de politieke macht in handen.
Je moet niet vrezen als je de Duitse regels en wetten respecteert.

De oorlog evolueert.

SONG 3A “De stad”

INWONERS

Dit voelt niet als een vijand

Voelt niet als een tiran

We zijn dan wel bezet, veel merk ik er niet van

Dus ga ik door

Zoals ervoor

BELLEMAN: Door het krijgsgerecht wordt verboden: bezit van wapens of oorlogstuig. Elke ondersteuning van niet-Duitse militairen in bezet gebied. Elke belediging van de Duitse Wehrmacht. Het luisteren naar Engelse of andere vijandelijke radiozenders. Het lezen van Engelse of andere vijandelijke gazetten.

INWONERS

We mogen steeds iets minder

't Kan niemand nog ontgaan

Met elke nieuwe regel

Weer minder toegestaan

Dus buig ik mee

En volg gedwee

BELLEMAN: Het voedsel zal voortaan gerantsoeneerd worden! Elkeen krijgt een rantsoenkaart en zegels. Brood 225 gr per dag of 1 zegel. Tarwemeel 170 gram per dag of 1 zegel. Voedingsdeeg 150 gram per dag of 1 zegel. Gebrande koffie 10 gram per dag of 1/10 zegel. Voedingsvetten, boter, margarine, reuzel, ossenvet, tafelolie 35 gram per dag of 1/5 zegel. Zetmeel houdende producten 20 gram per dag of 1/10 zegel. Zout 20 gram per dag of 1/10 zegel. Suikers 90 gram per dag of 1/10 zegel. Vlees inclusief 20% been 120 gram per dag of 1 zegel.

INWONERS

Ik kan alleen maar volgen

Kan meelopen en knikken

Met elke nieuwe wet

lets meer bezet.

En langzaamaan lijk ik te stikken

Er heerste een **accomodatiepolitiek** in Antwerpen. Accomodatiepolitiek wil zeggen gehoorzaamheid tonen tegenover de bezetter. Je ' sociaal wenselijk ' aanpassen aan de steeds wijzigende context. Ook wel de ' politiek van het minste kwaad ' genoemd: een overlevingsstrategie. Het gaat hier over personen die zich officieel verzetten tegen collaboratie en verzet. Officieus gaat dit gepaard met nieuw gedrag: ruilhandel, geheimhouding, nieuwe sociale relaties opbouwen, ...

BELLEMAN: Aandacht, aandacht! Na 8 uur in de avond dienen alle inwoners binnen in hun huizen te verblijven en de ramen verduisterd. Dit alles voor de eigen veiligheid, want licht is een doelwit voor elke vijandige aanval. Men zegt het voort!

INWONERS

Bij dag hou ik me rustig
Ik lees nog steeds mijn krant
Maar kan ik nog vertrouwen
Op Dag of Vlaamsche Land
Leef nauwgezet
Naar elke wet
Bij nacht dan heerst de stilte
Van plein tot kleine steeg
Verlaten alle straten
De grote markt is leeg
Leef als verdoofd
En buig het hoofd
Ik kan alleen maar volgen
Kan meelopen en knikken
Met elke niet wet
Iets meer bezet
En langzaam lijken we te stikken

Wist je dat?

De machtsgreep van collaborateurs verloopt in Antwerpen trager dan in vele andere steden en gemeenten van het land.

oorlogstijd samenwerken met de vijand. Pas in de tweede helft van de bezetting zou die - en dan nog voorzichtig - op gang komen.

*Het VNV of de **Vlaams Nationalistische partij** (gesticht in 1933 door politicus Staf De Clercq) was de belangrijkste collaborerende organisatie in Vlaanderen. Het VNV was een partner van het bezettingsbestuur en de partijleden aanvaarden Adolf Hitler als hun leider.*

DE CLERCQ: Vrienden, in '14-'18 werd gezegd: "La Belgique sera Latine ou elle ne sera pas." Ons antwoord is vandaag: de bestemming van het Vlaamse volk is niet Latijns zoals de Franstaligen beweren, maar Germaans en daarom klinkt meer dan ooit de strijdkreet der Vlaamse-Nationalisten: "Los van Wallonië! Los van Frankrijk!" En vrienden, niet alleen de Russen, de Walen of België zijn onze vijand. Ook Engeland. Wij moeten en zullen de Engelsen, die tegen een Groot-Germaans rijk zijn, met man en macht afweren!

En er is nog een vijand! De woeker! Die ons, hardwerkende Vlamingen, in de greep van armoede houdt en ons de keel toe knijpt! En als we woeker zeggen hebben wij het natuurlijk over het prototype van de woekeraars: de Joden! Het moge duidelijk zijn: Joden kunnen en zullen nooit onze volksgenoten zijn. Ze zijn een gevaar en een gevaar moeten we bekampen!

Goede vrienden, onze toekomst begint vandaag! Vandaag. Hier en nu! Samen met onze Duitse vrienden. Heb vertrouwen in morgen. Heb vertrouwen in de Führer. Weet dat wat hij doet, goed is. Goed voor Vlaanderen, goed voor heel ons Vlaamse volk!

1 . Wat vind je van de redevoering van Staf de Clercq?

Persoonlijk antwoord.

2 . Denk je dat er in deze tijd nog personen zijn die op dezelfde manier denken over anderen?

Persoonlijk antwoord.

De **Jodenvervolging** in Antwerpen kent een hoog tol: 65% van de Joods Antwerpse bevolking werd naar een vernietigingskamp gedeporteerd. Hoewel dit niet strookte met de Belgische grondwet, gaven lokale overheden toe aan de eisen van de bezetter (resultaat van de accommodatiepolitiek).

De deportatie van de Joden verliep geleidelijk. Hieronder staan enkele momenten opgesomd. Deze momenten komen ook ter sprake in de voorstelling.

- Mei 1941: de Belgische economie moet '**Judenrein**' worden: Joden mogen geen openbare functie uitoefenen (advocaat, leerkracht, handelaar, ...).
- Augustus 1941: **uitgangsverbod** voor Joden: ze worden geïsoleerd van de maatschappij en ze krijgen een verblijf toegewezen in Brussel, Antwerpen, Luik of Charleroi.
- Augustus 1941: Joden moeten zich **verplicht aansluiten bij de Joodse vereniging in België**.
- Januari 1942: op de **Wannseeconferentie** (op 20 januari in Berlijn) wordt besloten tot de massamoord op Joden uit alle bezette Europese gebieden.
- Mei 1942: Joden moeten een **gele Jodenster** dragen.
- Juni 1942: **eerste aanhoudingen** van Joden (van niet-Belgische nationaliteit) en vertrek van de eerste treinen richting Auschwitz vanaf augustus.

Wannseeconferentie

Aanval op de Joodse synagoge (14/04/1941)

Binnenplaats Dossinkazerne in Mechelen.
Doorgangskamp naar Auschwitz.

Verplicht te dragen Jodenster

Wist je dat?

De zomer van 1942 of de zomer van de razzia's.

Wanneer de oproep voor zogezegde tewerkstelling van Joden mislukt, gaat de bezetter over tot massa-acties. In Antwerpen worden er 4 grote razzia's uitgevoerd door nazi's in samenwerking met Vlaamse nationalist en de Antwerpse politie (15-16 augustus, 28-29 augustus, 11-12 september en 22-25 september). In totaal worden er in de zomer van 1942 ongeveer 3.267 Antwerpse Joden gedeporteerd.

Het **verzet** in België was over de jaren heen stilaan gegroeid. Deze ontwikkeling was deels het gevolg van de verontwaardiging over de deportatie van de Joden in de zomer van 1942.

LEON: Ze worden in vrachtwagens vervoerd naar een kazerne. Ze krijgen een nummer. Ze worden vernederd en geslagen. Vervolgens naar het station. Ze moeten soms vijf uur in de vrieskou op het perron staan wachten. Geen eten. Geen drinken. Dan begint de reis per trein... Sommigen beweren dat dit de 'Trein des Doods' is. Wie instapt, komt nooit meer terug.

RADIO: Er komt meer en meer duidelijkheid over het lot van de joden in de kampen. Betrouwbare bronnen beweren dat de Joodse gevangenen massaal vergast worden.

1 . Zou jij je durven aansluiten bij een verzetsbeweging?

Persoonlijk antwoord.

Een uniek feit uit de geschiedenis van de Holocaust en het verzet:

Drie verzetsjongeren voeren een aanval uit op het XXe konvooi (het 20ste transport naar Auschwitz). Uniek, omdat er nergens anders in Europa een bevrijdingsactie werd uitgevoerd op een Jodentransport. Op **19 april 1943** vertrok het XXe konvooi vanuit Mechelen naar Auschwitz met 1.612 slachtoffers. Transport XX verliet omstreeks 23u de Dossinkazerne. Op het traject tussen Mechelen-Leuven, tussen de stations van Boortmeerbeek en Haacht, verplichtten drie verzetsjongeren, Georges Livschitz, Robert Maistriau en Jean Franklemon de trein te stoppen. Dit deden ze door middel van een stormlamp bedekt met rood papier. De drie waren slechts gewapend met één revolver. Robert Maistriau slaagde erin een treinwagon te openen en zeventien gevangenen konden vluchten. Ook uit andere wagons konden enkele gedeporteerden ontsnappen. Enkel hadden namelijk vijlen, zagen, ... verstopt. In het totaal sprongen er 234 personen van de trein: 26 kwamen om tijdens hun vluchtpoging, 89 werden terug gevat en op een volgend transport gezet. 118 gedeporteerden konden succesvol vluchten.

Wist je dat?

19 april 1943 is een symbolische datum. Enerzijds omwille van de aanval op het XXe konvooi en anderzijds barstten die dag ook de opstanden in het getto van Warschau los.

Wist je dat?

De aanval op het XXe konvooi was een inspiratiebron voor de schrijvers van de spektakelmusical '40-'45.

EMIEL: Op 6 juni 1944 is de bevrijding begonnen. De Duitsers trekken weg uit Antwerpen, al vliegen hun V2-bommen nog altijd rond onze kop. Alsof ze toch nog alles willen kapot krijgen, terwijl er al zoveel kapot is. In elke huiskamer, in elk gezin. Maar toch...

Opdracht. Je kent ongeveer het verloop van het verhaal. Bekijk nu de affiche van de spektakelmusical '40-'45. Wat is het fictieve verhaal achter Staf en Louis? Welke littekens heeft de Tweede Wereldoorlog achtergelaten in het gezin van Staf en Louis? Wat denk je dat er gebeurd is?

DE SPEKTAKELMUSICAL '40-'45: DE CAST VOOR DE SCHOOLVOORSTELLING

BLAUW

MICHEL DE MEYER

Louis

JO HENS

Staf

PETER VAN DE VELDE

Emiel

MARLEEN MERCKX

Anna

JO DE MEYERE

Leon

CLARA CLEYMANS

Sarah

LINE ELLEGIERS

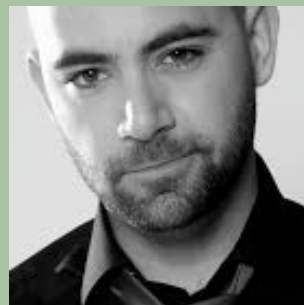
Marie

GROEN

MICHIEL DE MEYER

Louis

JO HENS

Staf

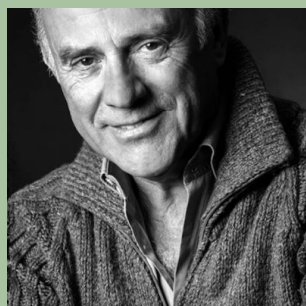
LUCAS VAN DEN EYNDE

Emiel

ANN TUTS

ANNA

HERBERT FLACK

Leon

NATHALIE MESKENS

Sarah

LINE ELLEGIERS

Marie

Enkele nieuwe gezichten

Maya Van Honsté als Marie

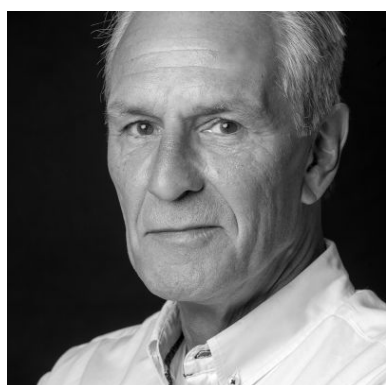
Laura Tesoro als Sarah

Daphne Wellens als Sarah

Bert Cosemans als Emiel

Hans De Munter als Leon

Deel 2

WIJ ZIJN NAAR DE SPEKTAKELMUSICAL '40-'45 GEWEEST

Klasgesprek

Opdracht. Voer een klasgesprek met behulp van onderstaande vragen.

Wat vond je van de
spektakelmusical '40-'45?

Wat heb je ervaren?

Wie is volgens jou de
'held' of protagonist?

Wat zal je onthouden?

Welk personage zou je
graag zelf willen spelen?

Wie is volgens jou de
'vijand' of antagonist?

Wat zou je willen
veranderen?

Welk personage zou je
graag interviewen?

De personages

Opdracht. Leef je in en denk na over de vragen. Wat zou het personage denken, voelen of zeggen?

Louis

Staf

Marie

Sarah

Leon

Emiel

Vriendschap of
broederschap

Liefde voor het
Vaderland

Angst

Haat

Hoop

De repressie

Het 'einde' van de oorlog. Broze intro. Mensen komen van overal en ruimen het puin op. De intro (BLIJF BIJ MIJ) gaat over in het VERZETSLIED.

Ik breek. Ik ween

Waar leef ik nu nog voor

Kijk om me heen

En mis wie ik verloor

Ik dool. Ik dwaal

Is dit nu mijn bestaan

Zo leeg. Zo kaal

Van kleur en licht ontdaan

Muzikale bridge.

In een sterk contrasterend parallelbeeld zien we hoe vrouwen met een hakenkruis op hun voorhoofd kaalgeschoren worden. Ook MARIE, het liefje van STAF wordt eveneens kaalgeschoren.

1. Welke gevoelens zitten verscholen achter dit nummer?

Verdriet – eenzaamheid – verslagenheid – haat – woede – onbegrip - ...

2. De oorlog is gedaan. Tranen van verdriet mengen zich met tranen van vreugde door de terugkomst van de geliefden. “*Maar achter de schermen heeft het weerzien soms een wrange nasmaak.*” Verklaar deze zin. Waarom heeft het weerzien soms een bittere en/of pijnlijke nasmaak?

Een mens maakt de oorlog niet enkel en alleen mee. Een mens brengt de oorlog ook mee naar huis. De oorlog blijft nazinderen omwille van het verlies.

De Duitse vijand moet gestraft worden en ook diegenen die samenwerkten met hen. Collaboratie resulteerde in bestraffing. Verenigingen maken komaf met verdachte leden. Het volk neemt het heft in eigen handen en gaat de straat op. Angst en onderdrukking maken plaats voor afkeer en woede (o.a. kaalgeschoren vrouwen, plunderingen, ...).

3. Vind je het handelen van het volk tijdens de bevrijdingsweken rechtvaardig en/of menswaardig?

Persoonlijk antwoord.

De Belgische Staat vormt echter de kern van de naoorlogse bestraffing. Ongeveer 100.000 personen worden op één of andere manier bestraft (geldboetes, schadevergoeding, vrijheidsberoving, doodstraf, ...). Toch wordt niet bij iedereen de bestraffing tot het uiterste doorgevoerd (tekort aan middelen).

Mensenrechten

Wist je dat?

In 1945 werden de Verenigde Naties opgericht. Eén van de belangrijkste doelen was het beschermen en verbeteren van de mensenrechten om de gruwelijkheden uit de Tweede Wereldoorlog in de toekomst te voorkomen. In 1946 werd de *International Bill of Rights* neergeschreven. Deze verklaring was echter niet bindend. Daarom zijn de mensenrechten in de jaren '50 en '60 in verdragen opgeschreven. Als een land een verdrag ondertekent, dan is het verplicht om zich hieraan te houden.

Opdracht. In de ene kolom staan tekstfragmenten uit de spektakelmusical '40-'45. In de andere kolom staan artikels uit het *Universele Verdrag van de Rechten van de Mens*. Je moet de twee kolommen met elkaar verbinden. Meerdere linken zijn mogelijk.

EMIEL: Sedert dat die Duitsers hier wonen, krijg ik verdomme nergens nog ne goeie dag.

ANNA: De mensen weten dat wij verplicht zijn om dat te doen. En anderzijds, 't heeft ook voordelen. Dankzij Schultze zullen wij nooit iets te kort hebben terwijl dat anderen moeten krabben om aan rantsoenbonnen te geraken. [Artikel 1](#)

DE CLERCQ: En er is nog een vijand! De woeker! Die ons, hardwerkende Vlamingen, in de greep van de armoede houdt en ons de keel toe knijpt! En als we woeker zeggen hebben wij het natuurlijk over het prototype van de woekeraars: de Joden! Oordeel zelf maar. [Artikel 1 en 3](#)

Hij geeft een signaal. We zien een ANTI-JOODSE propagandafilm waarbij de Joden vergeleken worden met ratten.

Artikel 3 - Eenieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.

Artikel 1 - Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren.

LEON: Ze worden in vrachtwagens vervoerd naar een kazerne. Ze krijgen een nummer. Ze worden vernederd en geslagen. Vervolgens naar het station. Ze moeten soms vijf uur in de vrieskou op het perron staan wachten. Geen eten. Geen drinken. Dan begint de reis per trein ...

LOUIS: Naar de werkkampen? [Artikel 3 en 4](#)

LEON: Ik ken deze jongen niet persoonlijk. En ja, zijn broer werkt voor de SS. Maar wat zegt dat over *hem*? Over Louis Segers? Ik heb gezien hoe hij tegen zijn broer reageerde. Dat was morele overtuiging. En of hij nu op dit moment in staat is zijn eigen broer omver te knallen is niet relevant. Nee, het gaat om de kant die hij kiest. Hij. Louis Segers. Met een vriendin die Joodse is en ondergedoken leeft. Ge moet er in deze tijden courage voor hebben. Als we de luxe hebben om zulke kandidaten bij het Verzet te weigeren, dan moeten we dat vooral doen. Maar ik ben ervan overtuigd dat we hem nodig hebben. [Artikel 19](#)

VERZETSMAN 1: Vergis u niet. Wij doden geen Duitsers. Daarvoor is het tarief te hoog. Voor elke Duitser die wij pakken, schieten ze 50 Belgen kapot. Nee nee, wij liquideren collaborateurs. Verraders. Zoals uw broer. Wat als ge straks oog in oog met hem staat? [Artikel 8](#)

Artikel 4 - Niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden. Slavernij en slavenhandel in iedere vorm zijn verboden.

Artikel 8 - Eenieder heeft recht op daadwerkelijke rechtshulp van bevoegde nationale rechterlijke instanties tegen handelingen, welke in strijd zijn met de grondrechten hem toegekend bij Grondwet of wet.

Artikel 19 - Eenieder heeft recht op vrijheid van mening en meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid om zonder inmenging een mening te koesteren en om door alle middelen en ongeacht grenzen inlichtingen en denkbeelden op te sporen, te ontvangen en door te geven.

Een recensie

Een recensie is een beoordeling van een boek, concert, voorstelling, e.d. In een recensie beschrijf je kort het verhaal en geef je een oordeel op basis van argumenten. De recensent maakt in zijn tekst duidelijk wat hij vindt van het product.

Opdracht. Schrijf een recensie over de spektakelmusical '40-'45.

Leuke titel	 (*hoeveel sterren geef je?)
Inleiding (titel voorstelling, regisseur, datum, teasen om verder te lezen, ...)	
Midden (inhoud en mening)	
Slot (korte conclusie)	

MAATSCHAPPELIJKE KWESTIES

De zondebok

Het is moeilijk te verklaren hoe de Tweede Wereldoorlog precies begon. Dat komt omdat elk land op een ander tijdstip en voor een andere reden bij de oorlog betrokken werd. Na de Eerste Wereldoorlog brak er een onrustige periode aan. De meeste Europese landen hadden grote economische problemen. Er was veel werkloosheid, armoede en politieke onvrede.

Het fascisme kent zijn oorsprong in Italië onder het bewind van Benito Mussolini. Aan het einde van de oorlog zijn veel mensen in Italië teleurgesteld en boos. Er zijn veel soldaten gestorven in de strijd en de oorlog kostte heel veel geld waardoor Italië een grote schuld had. Ook vinden veel Italianen dat ze te weinig gebieden hebben gekregen bij de onderhandelingen aan het einde van de oorlog. Veel Italianen willen daarom een verandering in de politiek.

Mussolini had een bepaalde visie. In 1919 richtte hij een fascistische beweging op. Ze dragen zwarte uniformen, een zwarte muts, en vaak wapens. De beweging groeit snel. In 1921 evolueerde de beweging tot een politieke partij: de Nationaal-Fascistische partij. Mussolini zijn politiek standpunt in een notendop: eigen natie voorop en eigen ras eerst. Gewone burgers hadden geen rechten en moesten zich volledig onderwerpen aan de grote leider: 'il Duce'.

In Duitsland ging de economische toestand steeds meer achteruit, onder andere door de herstelbetalingen ('boetes' na de Eerste Wereldoorlog), die veel te hoog waren. Hierdoor lieten de kiezers zich overtuigen door de beloftes van Adolf Hitler. Hitler kon zich vinden binnen het gedachtegoed van Mussolini en nam het fascisme over.

Zijn Nationaalsocialistische partij (vandaar het woord nazi) beloofde het Duitse volk meer werk en een natie waarop de mensen trots konden zijn. De Führer kon de mensen doen geloven dat hij dé man was die ze nodig hadden. Let wel, niet iedereen stond aan Hitler zijn kant. In 1933 kwam Hitler aan de macht en alle tegenstanders werden meteen vernietigd.

Hij beschouwde o.a. het Joodse volk als zondebok voor alles wat niet deugde en maakte er geen geheim van dat hij streefde naar een zuiver ras van übermensen. De nazi's waren sterk bevooroordeeld en koesterden een diepe haat tegenover de Joden. Ze waren antisemitisch. De Duitsers ondernamen een poging om alle

Joden uit te roeien. Dit wordt de Holocaust genoemd. De Holocaust is een belangrijk aspect van de Tweede Wereldoorlog.

Het 'zondebokmechanisme' waarbij het Joodse volk door de nazi's aangewezen werd als schuldige voor zowel de nederlaag van 1918 als de ellende erna, speelde een grote rol bij het rechtvaardigen van een nieuwe oorlog door Hitler. Alle maatregelen t.a.v. Joden zorgden voor de uitsluiting van het Joodse volk en resulteerde uiteindelijk in een massamoord in de concentratiekampen.

Wist je dat?

Het zondebokmechanisme leeft nog steeds verder. Dat bewijst o.a. onderstaande krantenkop.

De VN-Vluchtelingenorganisatie (UNHCR) heeft ervoor gewaarschuwd migranten als zondebok voor de terreuraanslagen van Parijs te laten boeten. "We maken ons zorgen over dergelijke reacties", zei UNHCR-woordvoester Melissa Fleming vandaag in Genève.

Opdracht. Ga zelf in de actualiteit op zoek naar een bron die bewijst dat het zondebokmechanisme nog steeds bestaat. Bespreek de maatschappelijke kwestie.

Zelfmoord

Song 12B "Alles gebroken"

STAF:

Alles gebroken

Alles in scherven

Ik voel me stikken, voel me sterven

Niets meer te volgen

Niets meer te geven

Wat is mijn leven nu ik niets herken

Van wie ik ben?

Opdracht. Hierboven lees je het refrein uit de song *Alles gebroken*, gezongen door Staf. Geef een antwoord op onderstaande vragen.

1 . Welke betekenis zit achter deze song?

Wie ben ik? Onzekerheid over de eigen identiteit.

2 . Met welk gevoel zong Staf dit nummer?

Ongeloof, verdriet, woede, onzekerheid, ...

3 . Wat was de aanleiding voor het zingen van deze song?

Staf hoort de waarheid over zijn vader. Zijn vader is Joods. Dit wil zeggen dat Staf Joods is. Staf heeft zijn eigen vader op transport gezet richting een concentratiekamp.

LOUIS: Waar is Staf?

Verderop staat STAF recht.

LOUIS: Staf! ...

Hij gaat naar STAF. STAF richt nu zijn pistool op zichzelf.

LOUIS: Nee, doe dat niet. Broer, doe dat nie!

STAF: Ik ben uw broer nie !!!!!!!

STAF jaagt zich een kogel door de mond.

LOUIS: Staf!!!

Luide knal. Black out. Scènewissel: slotbeelden van "The PLAINSMAN".

4 . Uiteindelijk pleegt Staf zelfmoord. Waarom?

De laatste woorden van Staf: "Ik ben u broer nie!". De emotie neemt over.

5 . Zijn gedachten als "Het hoeft allemaal niet meer voor mij." of "Ik wil er niet meer zijn." herkenbaar voor Staf?

Persoonlijk antwoord.

6 . Vindt Staf zichzelf oké?

Persoonlijk antwoord.

7. Stel dat Staf geen zelfmoord pleegt. Zou hij nog gelukkig kunnen zijn? Wat zou hem gelukkig kunnen maken?

Persoonlijk antwoord.

De stap om over deze gedachten te praten kan soms overweldigend aanvoelen. Je bent bang om niet begrepen te worden. Je vreest dat je gedachten en gevoelens niet serieus zullen genomen worden. Je wil anderen er niet mee lastig vallen of je schaamt je voor je gedachten.

Het is belangrijk dat je jezelf oké vindt.

Opdracht: Vind jij jezelf oké? Noteer 3 goede of positieve dingen die de afgelopen week gebeurd zijn. **Persoonlijk antwoord.**

1. _____
2. _____
3. _____

Opdracht. Wat betekent volgende uitspraak voor jou? “Beter onvolmaakt en echt, dan gemaakt volmaakt.”

Het is beter jezelf te zijn en jezelf te durven zijn dan een rol te spelen.

Bespreek het belang van echtheid.

Opdracht. Wat kan jij vandaag doen om van de wereld een mooiere plaats te maken? Dat kan iets kleins zijn. Bedenk iets.

Persoonlijk antwoord.

Tips om jezelf oké te vinden

- ✓ Concentreer je op de goede dingen.
- ✓ Denk positief over jezelf en geef jezelf eens een compliment.
- ✓ Sta open voor verandering.
- ✓ Alles gaat voorbij en dat aanvaarden schept rust.
- ✓ Zeg tegen jezelf: "Hey, het is oké!"

Opdracht. Denk eens na over je eigen talenten en gun jezelf een compliment. Knip de talenten uit die bij jou passen en maak je eigen talentenkaart. Wees trots op jezelf!

IK BEN STERK

IK BEN VROLIJK

IK BEN ZELFSTANDIG

IK KAN KEUZES MAKEN

IK KAN KNUFFELEN

IK KAN LUISTEREN

IK KAN OPLOSSINGEN BEDENKEN

IK KAN PLANNEN MAKEN

IK KAN SAMENWERKEN

IK KAN TROOSTEN

IK KAN VOOR MEZELF OPKOMEN

IK KAN VOLHOUDEN

IK KAN VRIENDEN MAKEN

IK HEB FANTASIE

IK HEB HUMOR

IK HEB IDEEËN

IK HEB LEF

IK HEB ZELFVERTROUWEN

Opdracht. Wat wil volgens jou de onderstaande uitspraak zeggen?
“We moeten niet de gevangenen worden van onze gedachten en gevoelens.”

In je hoofd kan je soms van een mug een olifant maken. Gevoelens nemen dan de bovenhand. Ze verstoren je concentratie, nachtrust, ... Door er met iemand over te praten krijgen gevoelens en gedachten een naam en heb je er vat op. Je ziet beter wat er aan de hand is en wat je eventueel kunt doen. Dat je erover durft te praten is een teken van sterkte.

Opdracht. Je kan praten met iemand uit de eigen omgeving bij wie je je goed voelt: vriend(in), partner, familie, buur, kennis, ... Telefonische hulplijnen: 24/24u bereikbaar, gratis en anoniem. Welke ken jij al?

Opdracht. Stel je eens voor dat je een toverstaf had. Zou een mirakel je leven veranderen? Je gaat slapen en er gebeurt een mirakel. Al je problemen en bekommernissen zijn opgelost. Zou je op een andere manier opstaan? Bespreek.

Vrienden zijn uiterst belangrijk. Ze bieden je steun, tonen waardering en geven je kracht. Zolang je het zelf niet zegt kunnen je vrienden ook niet weten hoe jij je voelt en hoeveel behoefte je hebt aan contact. Heb je het moeilijk, dan kost het meer energie om naar hen toe te stappen maar je moet het absoluut doen.

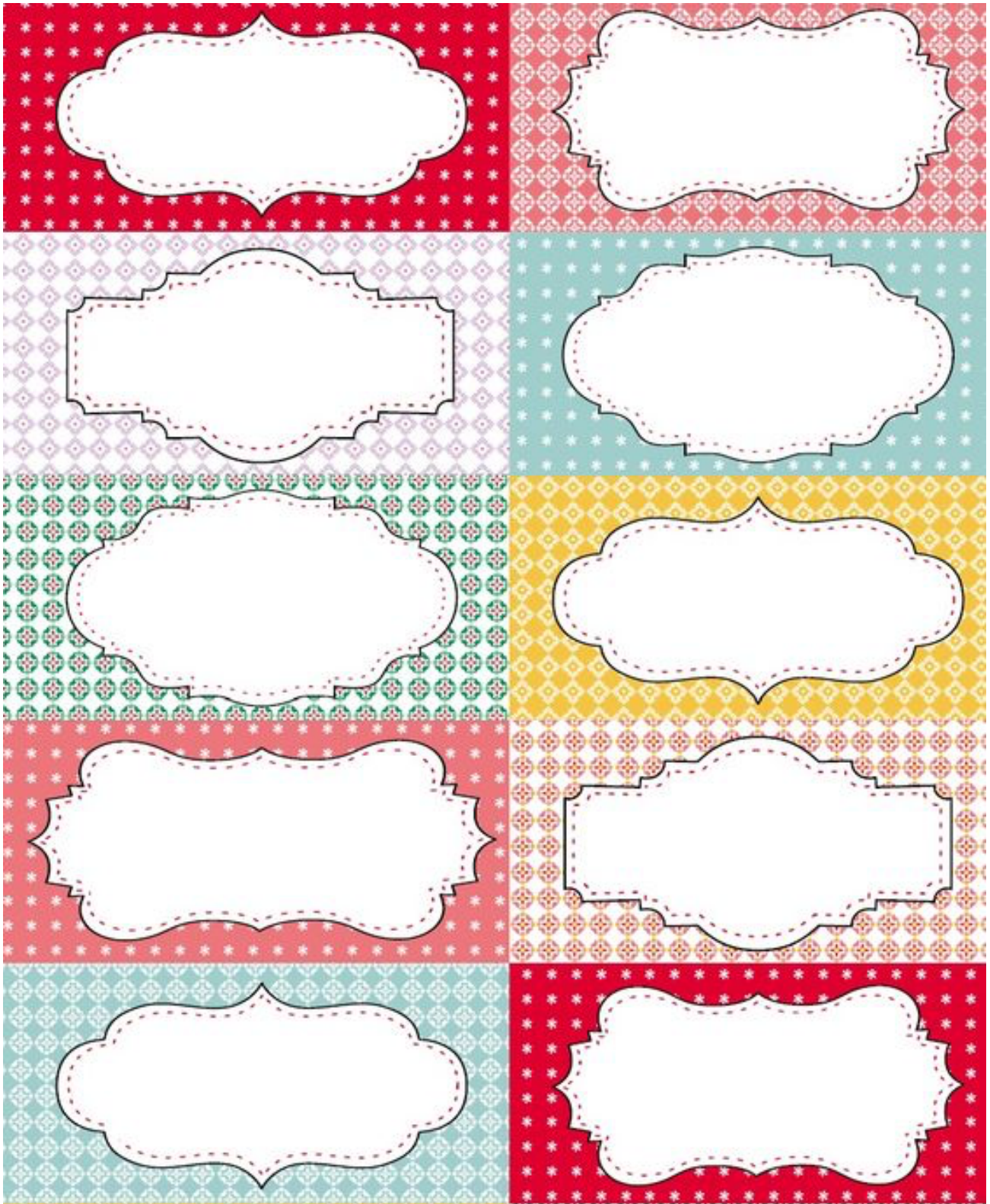
Your smile is proof
that the best things in life are free.

DAILY ODD COMPLIMENT

I honestly don't know anyone like you.
Except for me.
You're a lot like me.
Which I just absolutely love.

DAILY ODD COMPLIMENT

Opdracht. Wees gul met complimentjes. Knip de kaartjes uit en geef iedereen in je klas een compliment.

EXTRA

Opdracht. In deze woordzoeker zitten 12 woorden rond het thema Tweede Wereldoorlog verborgen. Zoek verticaal en horizontaal.

A	D	I	C	T	A	T	O	R	D	S	P	Y	I	T	W
G	P	R	A	C	I	S	M	E	D	J	A	Z	Q	V	L
E	X	R	O	G	M	S	C	H	S	P	R	N	R	I	B
A	U	D	M	R	O	P	C	V	B	U	T	I	W	O	C
L	S	A	E	K	H	I	T	L	E	R	I	R	Q	N	F
L	W	V	P	E	O	O	K	V	E	R	Z	E	T	D	Y
I	A	I	O	E	L	N	A	Q	H	D	A	L	V	E	U
E	S	D	O	Y	O	F	M	Y	R	W	N	W	C	R	I
E	T	S	R	I	C	Q	I	B	R	T	E	P	U	D	W
R	I	T	L	O	A	A	K	C	C	H	N	B	I	U	Z
D	K	E	O	P	U	Z	A	Q	F	J	P	N	R	I	X
E	A	R	G	L	S	I	Z	A	D	D	A	Y	P	K	G
N	Y	T	F	M	T	T	E	C	R	T	J	T	W	E	P
P	U	O	H	F	K	I	T	B	Z	P	K	O	L	N	J
C	O	N	C	E	N	T	R	A	T	I	E	K	A	M	P

1. Concentratiekamp

2. Racisme

3. Verzet

4. Hitler

5. Dictator

6. Swastika

7. Holocaust

8. Onderduiken

9. Partizanen

10. Oorlog

11. D-day

12. Geallieerden

Tijdens de Tweede Wereldoorlog oorlog was communicatie zeer belangrijk. Wanneer een spion een belangrijke boodschap moest doorgeven aan collega's van het verzet of aan de geallieerde soldaten dan moest hij ervoor zorgen dat de brief niet ontcijferd werd door de vijand of dat een gesprek niet afgeluisterd werd. Er werden geheime codes (bijv. morsecode) gebruikt om te verhinderen dat de vijand zou meelezen of –luisteren. Alleen de mensen die de geheime code kennen, kunnen de boodschap begrijpen.

Opdracht. Ontcijfer de geheime code.

A = ▶	F = △	K = ☺	P = ⌚	U = ☉
B = ◀	G = ▲	L = ▶▶	Q = ⚡	V = ☒
C =	H = ✎	M = ⊖	R = ⚔	W = ⚡
D = ✕	I = ◀◀	N = ⊙	S = ☞	X = ⚭
E = □	J = ○	O = ▶▶	T = ◆	Y = ⚔
	5 = ☺	0 = ⚡	4 = ⚡	Z = ⚙

◀ □ ✕ ▶ ⊖ ☺ ◆ ✕ ▶ ◆ ○ □ ⊖ ▶ ▶ ⚔ ✕ □
 ☞ ⌚ □ ☺ ◆ ▶ ☺ □ ▶▶ ⊖ ☉ ☞ ◀ || ▶▶ ⚡ ⚡ ⚡ ◀ □ ⊖ ◆
 ▲ □ ⚡ □ □ ☞ ◆
 ⚡ □ ✎ ▶▶ ⌚ □ ⊖ ✕ ▶ ◆ ○ □ ▲ □ ⊖ ▶▶ ◆ □ ⊖ ✎ □ ◀ ◆!

Bedankt dat je naar de spektakelmusical '40-'45 bent geweest. We hopen dat je genoten hebt!

Opdracht. Bestudeer de verschillende bronnen en beantwoord de bijhorende vragen.

Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening

RANTSOENEERING VAN DE EETWAREN

Beheer van 6 Januari 1941

(Bepaling van 10 en 11 Januari 1941)

Nummer	Naam van de Eetware	Eenheid	Maximale Rantsoen (per persoon per dag)
1	Witbrood	kg	1,50
2	Donkerbrood	kg	0,50
3	Witte rijst	kg	0,25
4	Donkere rijst	kg	0,25
5	Witte maïs	kg	0,25
6	Donkere maïs	kg	0,25
7	Witte bonen	kg	0,25
8	Donkere bonen	kg	0,25
9	Witte erwten	kg	0,25
10	Donkere erwten	kg	0,25
11	Witte linzen	kg	0,25
12	Donkere linzen	kg	0,25
13	Witte kikkererwt	kg	0,25
14	Donkere kikkererwt	kg	0,25
15	Witte soja	kg	0,25
16	Donkere soja	kg	0,25
17	Witte tarwe	kg	0,25
18	Donkere tarwe	kg	0,25
19	Witte haver	kg	0,25
20	Donkere haver	kg	0,25
21	Witte gerst	kg	0,25
22	Donkere gerst	kg	0,25
23	Witte rogge	kg	0,25
24	Donkere rogge	kg	0,25
25	Witte korn	kg	0,25
26	Donkere korn	kg	0,25
27	Witte spelt	kg	0,25
28	Donkere spelt	kg	0,25
29	Witte kamut	kg	0,25
30	Donkere kamut	kg	0,25

E. DE WITTE

1. Deze affiche verscheen in iedere gemeente.

Welke boodschap vind je terug op deze affiche?

Wat waren de gevolgen?

Beheren en beperken van het voedsel.

12

Ravitaillement Général

DÉPARTEMENT P.d.t. COMMUNE Piedly

CARTE DE LAIT ENTIER

Au moment de la vente, poinçonner avec un perforateur ou cocher avec un crayon indélébile la case correspondant à la date.

Les rations sont strictement journalières. Celle qui n'aurait pas été perçue à la date fixée n'est plus valable.

MOTIF DE LA RESTITUTION DE LA CARTE PAR LE DÉTAILLANT

Maladie ou Suralimentation, Décès ou Cessation de validité, Changement de catégorie ou de résidence.

Raison des mutations inscrites.

Signature du Maire :

DATE : _____ SIGNATURE DU DÉTAILLANT

N° _____

En cas de changement de résidence ou de catégorie, demandez au détaillant les deux autres parties.

Présenter les trois parties de la carte à la Mairie de la nouvelle résidence pour obtenir une nouvelle carte.

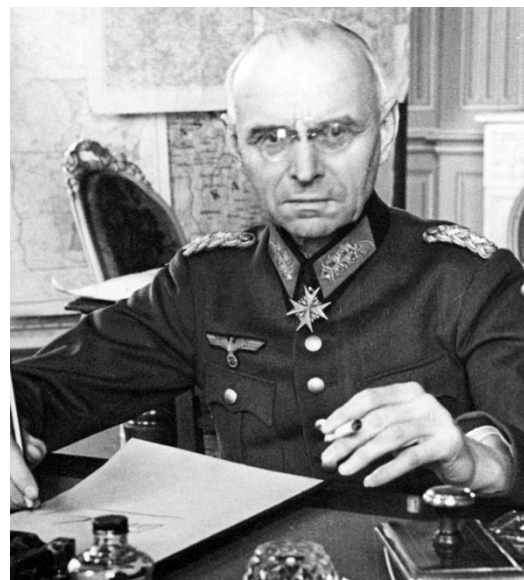
Pour obtenir une carte de malade, femme enceinte ou allaitant, présenter à la Mairie le certificat médical portant indication de la durée de la suralimentation prescrite, ainsi que les trois parties de l'ancienne carte, si le demandeur en possède une.

TIMBRE DE LA MAIRIE

N° _____

2. Bestudeer de rantsoenkaart. Welk levensmiddel kan je met deze rantsoenkaart dagelijks verkrijgen?

Melk

3. Von Falkenhausen was militair bevelhebber van België tijdens de Tweede Wereldoorlog. Von Falkenhausen publiceerde verschillende decreten in functie van tewerkstelling en antisemitisme. Bestudeer het bericht van Von Falkenhausen. Wat is zijn boodschap aan het Belgische volk?

Afspraken over rantsoenering.
